

Framilta framille

4.11.2022

Lehtorina edustan Seinäjoen ammattikorkeakoulun yhtä pienimmistä tutkinto-ohjelmista: kirjasto- ja tietopalvelualaa. Ylipäätänsä pienellä alalla opiskelijoiden tekemä käytännönläheinen kehittämistyö oppimistehtävien, toimeksiantoina tehtävien projektiopintojen, erilaisten hankkeiden sekä opinnäytetöiden kautta on tärkeä voimavara koko alalle. Siksi onkin erityisen ilahduttavaa, kun työelämän huomio kääntyy oman opinahjomme opiskelijoihin ja heille tarjoutuu tilaisuus päästä Framilta framille, esittelemään omaa osaamistaan.

Osaaminen esillä

On aina aihetta juhlaan, kun opiskelijan iso urakka opinnäytetyön parissa päättyy ja työ julkaistaan Theseukseen. On aika iloita myös, kun SeAMKin opiskelijoiden osaaminen, uudet ideat, kehittämistöiden tuotokset sekä tutkimustulokset huomataan työelämässä ja ne pääsevät esille kirjasto- ja tietopalvelualan laajemmille foorumeille, ammatillisiin seminaareihin ja koulutuksiin.

Syyskuussa 2022 Suomen kirjastojen esihenkilöt kokoontuivat yhteen Tampereella Kirjastonjohtajien neuvottelupäivillä. Kahden seminaaripäivän ohjelmasta löytyi myös Suvi Levosen esittely 2021 valmistuneesta opinnäytteestä *”Ekologisesti kestävä EEPOS – Kohti ekologisesti kestävää Eeposta”*, minkä lisäksi Levonen osallistui myös Kestävä kehitys Suomen kirjastoissa -paneelikeskusteluun.

Kuva 1. Suvi Levonen esitteli opinnäytetyötään kirjastojenjohtajien neuvottelupäivillä (kuva: Satu Salmela).

Kansallista kiinnostusta herättivät myös Tanja Jurvelin (2021)” Osa *työnkuvaa(ko?): Suomen yleisten kirjastojen työntekijöiden kohtaamat uhka- ja väkivaltatilanteet työpaikalla asiakkaiden toimesta* ja Taru Siiran (2020)” Ja *sitten lukeminen veikin mennessään!”: Yleisten kirjastojen lukuhaasteet aikuisten lukemisen edistämisen välineenä*. Molemmat työt palkittiin Kirjastoseuran stipendein ja tekijät pääsivät esittelemään töitään Kirjastoseuran webinaariin. Kirjastoseuran perusteluissa töiden kiitettiin edustavan tärkeitä teemoja sekä tukevan seuran tavoitetta, tuottavan kirjastoille ideoita ja työkaluja palvelujen kehittämiseksi (ks. Suomen Kirjastoseura, 2021; SeAMK, 2021).

Paula Moision (2022) opinnäytetyössä yhdistyi tekijän oma mielenkiinto, alan kehittäminen sekä hanketyöskentely. Lukukuntoa! -hankkeeseen (ks. Salmela, 2022) liittyvä opinnäytetyön ”*Inarin kunnankirjaston ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen yhteistyömalli: prosessin kuvaus ja kokemusten arviointi”* pääsi parrasvaloihin hankkeen päätöswebinaarissa ”Polkuja kirjastoon – lukutaitoyhteistyötä yli sektorirajojen”.

Kuva 2. Artikkelissa mainitut ja muutkin tutkinto-ohjelman opinnäytetyöt löytyvät julkaisuarkisto Theseuksesta.

Syksyn 2022 aikana työnsä tuloksia esitteli myös Stiina Torkkel. Hänen opinnäytetyönsä (2020)” Kunnan *asiointipalveludata tiedolla johtamisen välineenä: Kun informaatiolle antaa merkityksen, syntyy tietämys”* oli esillä Uudenmaan yleisten kirjastojen Tutkittua! -sarjan tietojohtamisteemaisessa verkostotapaamisessa. Samasta opiskelijaryhmästä valmistuneen Marjut Hepokaan (2019) työ ”*Yleisten kirjastojen varhainen asiakkuuksien johtaminen: Pietarsaaren kaupunginkirjaston ja neuvolapalveluiden yhteistyö”* on herättänyt kiinnostusta sekä aluehallintovirastossa että lastenkirjastotyön päivillä.

Theseus ikkunana työelämään

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöt julkaistaan kaikille avoimeen Theseus julkaisuarkistoon. Theseus on ainakin omalla alallani hyvin tunnettu ja tärkeäkin tiedonlähde pienen alan käytännönläheiseen tutkimukseen ja kehittämiseen. Opinnäytteiden hyödyntämisestä voi saada viitteitä myös arkistosta löytyvien latauskertojen kautta, mikä onkin usein mielenkiintoista tarkasteltavaa oman alan opinnäytteiden osalta.

Mielenkiintoisen kurkistusikkunan tutkinto-ohjelman opinnäytetöihin tarjoaa Iida Antilan (2022) opinnäyte, jossa hän selvitti kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aiheita, toteutusmuotoja sekä menetelmiä vuosilta 2009–2021. Vastaavanlainen opinnäytetyö lienee hyödyllinen muissakin tutkinto-ohjelmissa.

Osoituksia kompetenssista

Näen nämä opiskelijoiden onnistumiset myös osoituksina korkeakoulututkinnoille asetettujen kompetenssien täyttymisestä. Ammattikorkeakoulun rehtorineuvosto Arene ry (2022) määrittää kompetenssien tarkoittavan laajoja osaamiskokonaisuuksia, yksilön tietojen, taitojen ja asenteiden yhdistelminä, joista muodostuu yhdessä koulutuskohtaisten kompetenssien kanssa opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden perusta. Onnistuneiden osaamisnäytteiden takaa voi löytää heijastuksia kaikista Arenen mainitsemasta kuudesta

yleisistä kompetensseista.

Kuva 3. Arenen määrittämät yleiset kompetenssit ammattikorkeakoulututkinnoille (Arene, 2022).

Oppimaan oppimisen osalta opiskelija osoittaa osaavansa hankkia, kriittisesti arvioida sekä tarkoituksenmukaisesti soveltaa oman alansa kansallista ja kansainvälistä tietoperustaa ja käytäntöjä (Arene, 2022, 6). Samoja kaikuja löytyy myös kansainvälisyyden kompetenssista: ansiokas opinnäytetyö osoittaa kykyä seurata ja hyödyntää oman alansa kansainvälistä kehitystä (mts. 8).

Samoja teemoja syventää ennakoivan kehittämisen kompetenssi varmistaen, että opiskelija osaa kehittää oman alan tulevaisuutta ennakoivia, asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja soveltaen olemassa olevaa tietoa sekä tutkimus- ja kehittämismenetelmiä (Arene, 2022, 8). Työelämässä toimimisen osalta opinnäytetyö kehittämistehtävänä osoittaa monipuolisia työelämävalmiuksia, kykyä työelämän viestintä- ja vuorovaikutustilanteisiin sekä ymmärrystä muuttuvan työelämän kompleksisuudesta (mts. 6). Eettisyyden kompetenssin osalta opiskelija osoittaa pystyvänsä toiminaan ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti muun muassa osoittaa ymmärtävänsä hyvän tieteellisen käytännön periaatteet ja toimii niiden mukaisesti (mts. 6-7). Myös kestävän kehityksen kompetenssi voi ilmenee opinnäytetyössä vähintään vastuullisena alan ammattilaisen toimintana. (mts. 7).

KV-areenat odottavat

Seuraava looginen askel kotimaan valloittamisen jälkeen ovat kansainväliset kirjastoareenat. Näytön paikkoja tarjoaa esimerkiksi alan eurooppalaisten korkeakoulujen organisoima opiskelijakonferenssi Bobcatsss.

Vuoden 2023 Bobcatsssin Oslon konferenssiin haki ja pääsi esittäjiksi oman tutkinto-ohjelmanne opiskelijoita ja tavoitteena on jatkossa kannustaa yhä useampia uskaltautumaan myös kansainvälisille areenoille.

Konferenssi on toki myös yksi tapa toteuttaa Arenen (2022) kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden kompetenssin toteutumista sekä SeAMK (i.a.) arvoistakin löytyvää kansainvälisyyttä.

Satu Salmela
lehtori
SeAMK

Kirjoittaja toimii lehtorina SeAMKin kirjasto- ja tietopalvelualan tradenomikoulutuksessa.

Lähteet:

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (Arene). (2022). Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta 2022. https://www.arene.fi/julkaisut/raportit/suositus-ammattikorkeakoulujen-yhteisista-kompetensseista-ja-niiden-soveltamisesta-2022/

Antila, I. (2022). *Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opinnäytetöiden aihe-, toteutusmuoto- ja menetelmäanalyysi*. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022060716006

Hepokangas, M. (2019). *Yleisten kirjastojen varhainen asiakkuuksien johtaminen: Pietarsaaren kaupunginkirjaston ja neuvolapalveluiden yhteistyö*. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019092719334

Jurvelin, T. (2021). *Osa työnkuvaa(ko?): Suomen yleisten kirjastojen työntekijöiden kohtaamat uhka-ja väkivaltatilanteet työpaikalla asiakkaiden toimesta*. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021052711801

Levonen, S. (2021). Kohti ekologisesti kestävää Eeposta? [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021120724245

Moisio, P. (2022). Inarin kunnankirjaston ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen yhteistyömalli: prosessin kuvaus ja kokemusten arviointi. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022060816570

Salmela, S. (9.8.2022). Polkuja kirjastoon ja parempaan lukukuntoon – Lukukuntoa! -hankeen toiminnan tuotoksia. SeAMK verkkolehti. https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/muut-artikkelit/polkuja-kirjastoon-ja-parempaan-lukukuntoon-lukukuntoa-hankeen-toiminnan-tuotoksia/

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK). (9.11.2021). Suomen kirjastoseura palkitsi kaksi SeAMKissa tehtyä opinnäytetyötä. https://app-staging.seamk.hion.dev/suomen-kirjastoseura-palkitsi-kaksi-seamkissa-tehtya-opinnaytetyota/

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK). (i.a.). Strategia ja laatu. https://app-staging.seamk.hion.dev/suomen-kirjastoseura-palkitsi-kaksi-seamkissa-tehtya-opinnaytetyota/

Siira, T. (2020). *“Ja sitten lukeminen veikin mennessään!”: Yleisten kirjastojen lukuhaasteet aikuisten*

lukemisen edistämisen välineenä. [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020112724861

Suomen Kirjastoseura. (6.9.2021). Kirjastoseura palkitsi opinnäytetöitä – ”Nämä löivät ällikällä”. https://suomenkirjastoseura.fi/kirjastoseura-palkitsi-opinnaytetoita-nama-loivat-allikalla/

Torkkel, S.(2020). *Kunnan asiointipalveludata tiedolla johtamisen välineenä : Kun informaatiolle antaa merkityksen, syntyy tietämys.* [AMK-opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202004245842